

Proč zavíráme před Gazou oči? Unikátní svědectví Yary Abu Aatayi se do České televize nedostalo

a2larm.cz/2023/10/proc-zavirame-pred-gazou-oci-unikatni-svedectvi-yary-abu-aatayi-se-do-ceske-televize-nedostalo

Slíbila jsem sama sobě, že se na sociálních sítích nebudu vyjadřovat k probíhající válce mezi Izraelem a Hamásem, že dokonce nebudu komentovat to, co k tomuto tématu sdílejí mí přátelé. Ještě před měsícem jsem měla jen malé povědomí o blízkovýchodních konfliktech, a zapřísáhla jsem se, že se nestanu dalším samozvaným odborníkem na toto téma. Nicméně přibývající izraelské vlaječky na sociálních sítích mě pomalu, ale jistě zvedají ze židle. Držela jsem se, den za dnem, ale jen do chvíle, kdy jsem na instagramu narazila na příspěvek Yary Abu Aatayi. V jejím příspěvku ve stories se zhmotňuje veškerá frustrace přítomnosti, sahající daleko za válečné utrpení.

Designérka s palestinskými kořeny Yara Abu Aataya žije od svých dvou měsíců v České republice, část její rodiny ale přežívá v okupovaném území Gazy. Na svém instagramu se rozhodla sdílet autentické

svědectví rodiny sužované válkou a komentovat politické výroky obou stran konfliktu z pozice insidera. Yara a její rodina se distancují od činů teroristického hnutí Hamás, ale zároveň poukazují na válečná zverstva, která na „jejich“ lidech páchá izraelská protistrana. Rodina Yary se nachází v nejméně postiženém území Gazy, kde lidé přežívají bez vody, jídla, léků a elektřiny. S některými příbuznými už úplně ztratila kontakt.

Nevhodné svědectví

Když Yara dostala možnost promluvit v pořadu České televize 168 hodin, nabídku využila. Jakkoliv je pro ni celá situace traumatizující, poskytla v rozhovoru cenné svědectví. Nadto byla požádána, aby se telefonicky spojila se svou rodinou v Gaze. Česká televize na odposlech natáčela pětiminutové vyprávění z místa činu přímo od její tety Nemat, která kvůli tomuto svědectví přišla o část energie v baterii telefonu, což je na území odštěpeném od elektřiny jedna z nejcennějších komodit. Yara chtěla vyvolat porozumění a empatii na české, tradičně proizraelsky orientované straně.

| Příběh Yary dokládá tendenční vlivy, kterým u nás podléhají média veřejné služby.

Když si v neděli v půl desáté večer pořad pustila, zjistila, že celá její výpověď, včetně rozhovoru s tetou Nemat, byla z reportáže Izraelské 11. září vystřižena. Tvůrci pořadu tuto absenci předem neoznámili, nevysvětlili, neomluvili se, dodnes neodpověděli ani na email, v němž Yara žádala vysvětlení. Na dotaz redakce Alarmu, proč byla pasáž z reportáže vyřazena, přišla víceméně formální odpověď, která poukazovala na turbulentní vývoj situace v regionu a skutečnost, že pro potřeby reportáže nebylo možné využít veškerý natočený materiál. Celý pořad tedy nakonec vyzněl značně jednostranně, bez přímého palestinského svědectví.

Proto začala Yara poukazovat na fakt, že česká média jsou silně proizraelsky naladěná a servírují nám zpravodajství pod taktovkou jedné strany. U České televize se zdaleka nejedná o první „prohřešek“

podobného druhu (vzpomeňme na dokumentární seriál V jiném těle, který záměrně zkresloval a účelově stříhal příběhy trans lidí, kteří v něm vystupovali). Příběh Yary jen dokládá tendenční vlivy, kterým u nás podléhají média veřejné služby. Toto zjištění je znepokojivé samo o sobě, také však otevírá mnohem obecnější a křehčí otázky liberální demokracie.

Děti temnoty?

Izraelský premiér Benjamin Netanjahu, jehož vláda opakovaně přirovnává Palestince ke „zvěři“, v pondělí 16. října tweetoval šílený příspěvek, v němž mluvil o Palestincích jako o „dětech temnoty“, které stojí proti izraelským „dětem světla“. To vše v kontextu tisícovky dětí zabitých během bombardování v Gaze. Izrael údajně vede „bitvu lidskosti“ proti „zákonům džungle“. Po úterním výbuchu rakety v nemocnici Al-Ahlí tento svůj příspěvek smazal.

Nemusíme být politickými strategy, abychom viděli totální absurditu tohoto sdělení, které se navíc zbytečně zahaluje do nepřesných pojmenování. Jaké děti světla a děti temnoty, proboha? Nebo se o nich snad píše v Tóře či Koránu? Tak jako odsuzujeme zřúdné činy Hamásu na izraelských civilistech, odsuzujme stejně energicky i bezpráví na druhé straně. Nejsou žádné děti temnoty a světla, jsou pouze děti, a ty mají mít všude na světě bezpodmínečnou ochranu. Opravdu tedy nechápu, jak může někdo z pohodlí západního světa stranit Izraeli, který v současné době páchá a obhajuje zabíjení těch nejvíce bezbranných.

Ve veřejném prostoru často padá argument, že Izrael byl napaden a jeho právo útočit je opodstatněné. Tento argument se zároveň mísí s narativem západních, vyspělých států, které zdůrazňují, jak je těžké zachovávat demokratické principy tváří v tvář nepříteli, který se chová

naprosto neakceptovatelně. Ano, Hamás opravdu předvádí nevidanou brutalitu, odpovědí ale nemůže být masové vraždění civilistů, zvláště když svůj boj zaštiťujete humanitou.

Vyškrtnuté svědectví jako memento

Jak se tedy vztahovat k válce Izraele a Hamásu, když toho o kontextu celého sporu zase tolik nevíte? Většinou nám zbývá jen jedna možnost – udělat si co nejpestřejší mediální obrázek. Poté můžete zaujmout stanovisko, což ovšem neznamena, že byste je hned měli veřejně sdílet. V tak složitém konfliktu, jako je probíhající blízkovýchodní válka, nakonec stejně nejspíš dojdete k tomu, že ničemu nerozumíte. Pak bych ale navrhovala stáhnout vlaječky z profilů sociálních sítí a začít se soustředit na to, co je opravdu podstatné a co jediné se dá pochopit bez znalosti historických reálií – lidský rozměr celé válečné tragédie. Žádná brutalita neospravedlňuje masivní zabíjení civilistů včetně žen a dětí. Materiálu je na obou stranách víc než dost k tomu, abychom probíhající situaci neviděli černobíle a naučili se vzájemně respektovat.

Mrzí mě, že tenhle základní element skutečné demokracie některá média nechápu a výběrem témat nás tlačí do jednoho názorového spektra. A my, kteří čteme takzvaná seriózní média, jíme kvalitní potraviny a pijeme dobré kafe, se naivně domníváme, že si svůj světonázor tvoříme výhradně podle sebe. Proto bychom neměli zapomínat na vyškrtnutí příběhu Yary a její rodiny z vysílání – třeba až budeme poukazovat na „dezoláty“ z Václaváku a vysmívat se tomu, jak snadno podléhají dezinformacím.

Autorka je publicistka.